

**KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZEZET ISMERETEK
EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ
A MINTAFELADATOKHOZ**

I. feladatlap

Művészettörténet, esszé

A) feladat: Az antik Római Birodalom szobrászata		
Értékelési szempontok	Tartalmak	Elérhető pontszám
A művészettörténeti folyamatok átlátása - tájékozódás térben és időben	A választott művészettörténeti korszakokat időben elhelyezi, bemutatja történeti - társadalmi környezetét. / A Római Birodalom létrejötte, államformái és főbb korszakai ie. VI. - isz. IV. sz. (királyság, köztársaság, császárság) / Római hódítások - etruszk, görög hatás – görög szobormásolatok / Az államszervezés, közigazgatás, életmód és a szobrászat kapcsolata / Császári reprezentáció: egészalakos szobrok, portrék, domborművek (oszlopok, diadalívek), jómódú római polgárok portréi. A Római Birodalom államformái (királyság, köztársaság, császárság) római hódítások - etruszk, görög hatás; az államszervezés, közigazgatás, életmód és a szobrászat kapcsolata.	A korszak társadalmi történeti jellemzőinek ismertetése: 0-4 pont; A korszakra jellemző életmód és művészeti tevékenység bemutatása: 0-6 pont; Összesen: 10 pont
A műalkotások jellemzőinek felismerése	A korszak legjelentősebb alkotásainak helyes bemutatása. / Valóságos személyek és történelmi események ábrázolása. Eszményítés helyett realiztikus, karakteres ábrázolásmód. (Pl.: <i>Caligula, Brutus, Caracalla, Vespasianus</i> vagy <i>Caesar</i> portréi - virtuóz anyagkezelés, az egyedi vonások, a szakáll és hajviselet pontos ábrázolása. / Római patricius ősei mellszobrával - a külső vonásokból engednek következtetni a belső tulajdonságokra / <i>Augusztus</i> császár egészalakos szobra – jellegzetes hadvezéri öltözet, kifejező császári póz – mint a világ bölcs és erős uralkodója, isteni eredet kifejeződése.) Márvány domborművek - a múlt eseményeinek megörökítésére (Pl.: <i>Ara pacis Augustae, Titus diadalívének domborművei – Traianus oszlopán körbefutó vésett képszalag, a császár sikeres hadjáratait örökíti meg - részletező, pontos ábrázolásmód a katonák hőstetteinek bemutatására. / Marcus Aurelius bronz lovas szobra – nem hadvezérként, hanem gondolkodó emberként ábrázolták) Márványszobrok, kő domborművek, fejlett viaszveszejtéses bronzöntési technika.</i>	A korszak ismert műveinek említése alkotásonként 1 pont, (maximum 5 pont); A művek leírása, jellemzőinek helyes bemutatása: 8 pont; Összesen: 13 pont

<p>A dolgozat szerkezeti felépítése</p>	<p>A téma bevezetése, rövid meghatározása/ az elemzési szempontok megnevezése/ a tárgy részletes kifejtése / az esszé lezárása</p>	<p>A dolgozat arányos szerkesztettsége: 2 pont; A bevezető szöveg nyitó felvetései: 1 pont; A zárás összegző jellege: 1 pont;</p> <p>Összesen: 4 pont</p>
<p>A dolgozat koherens szövegalkotása, nyelvhelyessége, szaknyelvi kifejezések használata</p>	<p>Az adott terület ismereteinek kifejtése világos, a mondatok jól szerkesztettek / Az elemzés a tartalom arányos, logikus kifejtését szolgálja / A megállapítások árnyalt, pontos elemzőkézségről tanúskodnak.</p>	<p>A dolgozat egymásra épülő gondolatok értelmező kifejtését adja: 2 pont;</p> <p>A szaknyelvi kifejezések pontos alkalmazása: 1 pont;</p> <p>Összesen: 3 pont</p>
<p>Összes pontszám</p>		<p>30 pont</p>

B) feladat: A gótikus építészet világa		
Értékelési szempontok	Tartalmak	Elérhető pontszám
A művészettörténeti folyamatok átlátása - tájékozódás térben és időben	A választott művészettörténeti korszakokat időben elhelyezi, bemutatja történeti - társadalmi környezetét. / A római katolikus egyház megújulása a XIII. században / Domonkos és ferences rendek – a francia királyi ház megerősödése – nagy egyházi építkezések / Új eszmék – új építészeti megoldások - új formák létrejötte.	A korszak társadalmi történeti jellemzőinek ismertetése: 0-4 pont; A korszakra jellemző életmód és művészeti tevékenység bemutatása: 0-6 pont Összesen: 10 pont
A műalkotások jellemzőinek felismerése	A korszak legjelentősebb alkotásainak helyes bemutatása. / A román templomok zömök, erődítményszerű, zárt megjelenéséhez képest a támpillérekkel, támívekkel megerősített falak, égető, erős vertikális hatás. könnyedebbé váltak, a belső terek a színes üvegablakokon keresztül színes fénnel teltek meg. A katedrálisok sziluettje csipkézett hatású, fiatornyokkal, vízköpőkkel gazdagodott. Az épület szobordíszei egyre jobban elváltak az épülettől. A katedrálisok három- vagy öthajós, hossz- és keresztházas alaprajzúak, kápolnakoszorús körüljárójú szentéllyel; Bazilikális, vázas, támpilléres-támíves felépítésűek, csúcsíves, bordás keresztboltozatos lefedéssel; A katedrálisokat kéttornyos főhomlokzat jellemzi, hármás kapuzattal, rózsablakkal és ún. királygalériával. <i>(Pl. Anglia: Salisbury katedrális – normann formai hatásokkal / német területeken: Nürnberg, Köln – szárnyasoltár típusának megjelenése / francia központok: Chartres a francia királyok koronázó-temploma. Naturális-levéldíszes fejezetek, mérnöves ablakok; Amiens, Reims, Párizs – Notre Dame - káprázatos ólomüveg ablakok. Magyarországon: Budavári Boldogasszony (Mátyás-) templom, soproni egykori Ferences templom.)</i>	A korszak legjelentősebb építészeti emlékeinek említése helyszínenként illetve épületenként 1 pont (maximum 5 pont); A művek leírása, jellemzőinek helyes, értő bemutatása: 8 pont Összesen: 13 pont
A dolgozat szerkezeti felépítése	A téma bevezetése, rövid meghatározása/ az elemzési szempontok megnevezése/ a tárgy részletes kifejtése / az esszé lezárása	A dolgozat arányos szerkesztettsége: 2 pont; A bevezető szöveg nyitó felvetései: 1 pont; A zárás összegző jellege: 1 pont; Összesen: 4 pont

<p>A dolgozat koherens szövegalkotása, nyelvhelyessége, szaknyelvi kifejezések használata</p>	<p>Az adott terület ismereteinek kifejtése világos, a mondatok jól szerkesztettek / Az elemzés a tartalom arányos, logikus kifejtését szolgálja / A megállapítások árnyalt, pontos elemzőkészségről tanúskodnak</p>	<p>A dolgozat egymásra épülő gondolatok értelmező kifejtését adja: 2 pont; A szaknyelvi kifejezések pontos alkalmazása: 1 pont; Összesen: 3 pont</p>
<p>Összes pontszám</p>		<p>30 pont</p>

<p>C) feladat: A szecessziós stílus megnyilvánulásai Európában</p>		
<p>Értékelési szempontok</p>	<p>Tartalmak</p>	<p>Elérhető pontszám</p>
<p>A művészettörténeti folyamatok átlátása - tájékozódás térben és időben</p>	<p>A választott művészettörténeti korszakokat időben elhelyezi, bemutatja történeti - társadalmi környezetét. / A XIX. sz. utolsó évtizede és a XX. század első egyharmadának összművészeti irányzata, szellemi magatartása Európában, melyet az egyes országokban különböző elnevezéssel jelölnek. Pl. a Secession (Ausztria), Jugendstil (Németország), Art Nouveau (Franciaország), szecesszió (Magyarország). A szecesszió művészetének szerepe szembefordulás a historikus stílussal – romantikus, a szabadságot hirdető kifejezési forma. A stílus alakulására hatással van a japán fametszetek megismerése, elterjedését az 1900 évi Párizsi Világkiállítás is segítette. A városok fejlődésével nagy lendületet vett az építészet. A szecesszió az akadémikussá váló eklektikus építészetet váltja fel, igyekszik megszabadulni a formai kötöttségektől és a funkcióhoz közelebb álló újszerű, egyedi megoldásokat keres.</p>	<p>A korszak társadalmi történeti jellemzőinek ismertetése: 0-4 pont; A korszakra jellemző életmód és művészeti tevékenységek bemutatása: 0-6 pont Összesen: 10 pont</p>
<p>A műalkotások jellemzőinek felismerése</p>	<p>A korszak legjelentősebb alkotóinak és alkotásainak helyes bemutatása. / Jellegzetes műfajok: középületek, magánházak, iparművészeti alkotások a lépcsőkorláltól a szőnyegekig. Plakátművészet, gobelin, ékszerek, használati tárgyak. Az Art Nouveau előfutárai: <i>William Morris és John Ruskin (Arts and Crafts - Anglia)</i>. Az építészet, képző- és iparművészet szabadon</p>	<p>A korszak legjelentősebb építészeti emlékeinek említése épületenként 1 pont (maximum 5 pont); A művek leírása, jellemzőinek helyes, értő bemutatása: 8 pont;</p>

	<p>áramló formái a természet, elsősorban növényvilág stilizált motívumait (liliom, nőszirm, páfrány, erdei liánok) használják fel.</p> <p>Jelentős alkotói pl.: Victor Horta (<i>Tassel palota</i>); Antoni Gaudí (<i>Barcelona: Güell kápolna és park, Sagrada Família templom, Battló-ház, Milá-ház</i>) Jozeph-Maria Olbrich (<i>Bécs: Sezession pavilon</i>) Otto Wagner (<i>Bécs: Majolika ház, Takarékpénztár</i>); Lechner Ödön; (<i>Budapest: Földtani Intézet, Postatakarékpénztár, Iparművészeti Múzeum</i>); Kós Károly (<i>Budapest: Állatkert</i>)</p> <p>A korszak iparművészete a kézművesség szerepét, az esztétikum és funkcionalitás fontosságát hangsúlyozza.</p> <p>Jelentős alkotói pl.: Henry Van de Velde (<i>bútorok, használati- és dísz tárgyak</i>); Émile Gallé (<i>kézi gyártású üvegek, bútorok</i>); René Lalique (<i>ékszerek</i>); Charles Rennie Mackintosh (<i>Glasgow: Művészeti Iskola, bútorok</i>);</p> <p>A festészet kedveli a szimbolikus, bizarr témákat, az ornamentális stilizáltság (<i>absztrakt naturalista</i>), a lokálszínek (<i>a tárgyak saját színe, amelyet a környezeti hatások nem módosítanak</i>) és a kontúrozott felületek használata jellemzi. Törekvéseik nem kapcsolódtak a korabeli impresszionista irányzathoz. Perspektíva nélküli terek, dekorativitás, megnyújtott figurák, allegorikus ábrázolásmód jellemzi, melynek célja elsősorban egy érzelmi eszmény, példa kifejezése. Táblaképek mellett hatalmas méretű festmények is készülnek az épületek díszítésére.</p> <p>Jelentős alkotói pl.: <i>Paul Gauguin; Henri de Toulouse-Lautrec (plakátok); Alphonse Mucha (plakátok); Egon Schiele (Várandós nő); Gustav Klimt (Az asszony három életkora); Rippl-Rónai József (Nő kalitkával); Vasary János (Aranykor); Gödöllői Művésztelep</i></p>	<p>Összesen: 13 pont</p>
<p>A dolgozat szerkezeti felépítése</p>	<p>A téma bevezetése, rövid meghatározása/ az elemzési szempontok megnevezése/ a tárgy részletes kifejtése / az esszé lezárása</p>	<p>A dolgozat arányosan szerkesztett: 2 pont; A bevezető rész indító felvetései: 1 pont; A zárás összegző jellege: 1 pont; Összesen: 4 pont</p>

<p>A dolgozat koherens szövegalkotása, nyelvhelyessége, szaknyelvi kifejezések használata</p>	<p>Az adott terület ismereteinek kifejtése világos, a mondatok jól szerkesztettek / Az elemzés a tartalom arányos, logikus kifejtését szolgálja / A megállapítások árnyalt, pontos elemzőkészségről tanúskodnak</p>	<p>A dolgozat egymásra épülő gondolatok értelmező kifejtését adja: 2 pont; A szaknyelvi kifejezések pontos alkalmazása: 1 pont; Összesen: 3 pont</p>
<p>Összes pontszám</p>		<p>30 pont</p>

II. feladatlap

Rajz vagy festés

A rajz vagy festés feladat témája: ülő, ruhát viselő modell ábrázolása. A modell karjait a mellkasán összekulcsolja, úgy, hogy a kezei láthatóak maradnak.

Válasszon ki egy feladatot az alábbi (A, B, C, D) lehetőségek közül, és készítse el a leírásban megadott rajz- vagy festés technikával! A feladat megoldásához kötelezően használandó papír mérete: A/2 (420x594 mm).

A feladat kiválasztását követően a papírt a felügyelőtanártól kapja meg.

- A) Készítsen félalakos, teljes tónusos rajzot az ülő figuráról! A képkivágás megválasztásakor ügyeljen arra, hogy a képen szerepelnie kell az ülő figura kezeinek is. A modell ábrázolásakor érzékeltesse a figura térbeli helyzetét, jellegzetes formai jegyeit, egyedi karakterét! Választható eszközök: grafitceruza, rajzszén, pittkréta - vegyes technika nem megengedett.

Az értékelés részletes szempontjai:

Kompozíciós szabályok és a figura elhelyezése	10-0 pont
<p>- A vizsgázó ismeri és tudatosan alkalmazta a kompozíciós szabályokat. (Maximum 5 pont: a figura elhelyezkedésének megfelelő a képkivágás, a figura a szükséges tér szabadon hagyásával kitölti a felületet, nincs a papír keretei közé szorítva. 1-1 pontot le kell vonni, ha valamely szempont nem érvényesül a rajzon.)</p> <p>- Az ülő figura feje, keze teljes egészében megjelenik a rajzon. (Maximum 5 pont, ha az ábrázolásra előírt módon jelenik meg a figura a papíron. 2-2 pontot le kell vonni, ha a figura valamely előírt része hiányzik a rajzról.)</p>	
A figura tömege, arányai	10-0 pont
<p>- A figura tömege a valóságnak megfelelően jelenik meg a rajzon. (Maximum 5 pont: a figura mérete, térbeli ábrázolása a térelemekhez és a valósághoz viszonyítva, megfelelőek. 2-2 pontot le kell vonni, ha a lerajzolt figura túlzottan lekicsinyítve vagy felnagyítva jelenik meg a rajzlapon.)</p> <p>- A figura arányait a vizsgázó pontosan megfigyelte és lerajzolta. (Maximum 5 pont: a figura arányai a valóságnak megfelelőek. 2-2 pontot le kell vonni, ha az egyes testarányok kicsinyítve, vagy felnagyítva jelennek meg a rajzon, pl. a kezek túl nagyok és/vagy a fej mérete túl kicsi a törzshöz viszonyítva.)</p>	
Az emberi test megjelenítése	10-0 pont
<p>- Az ábrázolt test felépítése anatómiailag pontos. (Maximum 5 pont: a figura feje, nyaka, vállalai az ember anatómiai felépítésének megfelelő képet mutatják. 2-2 pontot le kell vonni, ha az egyes testrészek ábrázolása sematikus és/vagy nem mutatja a megfigyelésre épülő anatómiai hűséget.)</p> <p>- A figura testrészei torzítás nélkül és helyesen megjelenítettek. (Maximum 5 pont: a figura rajza a fej, kar, kezek elhelyezkedését, mozdulatait és térbeli helyzetüket jól érzékelhetően ábrázolja. 2-2 pontot le kell vonni, ha a rajz valamely részében a rövidülés vagy a testformák torzítottan jelentkeznek.)</p>	
Vonalkezelés és tónusképzés	10-0 pont
<p>- A rajzon többféle, az alkotásnak megfelelő vonalminőség látható. (Maximum 5 pont: a rajz jól mutatja az ábrázoláshoz használt eszköz tudatos és rutinos alkalmazását, a különböző vonalértékek kiemelő szerepét. 2-2 pontot le kell vonni, ha a rajz tónusképzése egysíkú vagy</p>	

hibás eszközhasználatot mutat.)A vizsgázó a tónusértékeket a helyesen, a fényviszonyoknak megfelelően jelenítette meg. (Maximum 5 pont: a figura sötét és világos színei, megvilágított és árnyékos részei a valóságnak megfelelőek, a tónusok ábrázolásmódja összefogott. Nem adható pont erre a követelményre, ha a rajz tónusok nélküli; 2-2 pontot le kell vonni, ha a rajz egyes részein a tónusértékek hibásak vagy a rajz egészét tekintve kiegyensúlyozatlanok.)	
Lényegkiemelés és karakter	10-0 pont
<p>- A rajz kialakításával a vizsgázó irányítja a tekintetet, és kiemelte az általa meghatározott lényeges formai elemeket. (Maximum 5 pont: az ábrázolás legjobban kidolgozott elemei a figura lényeges formai tulajdonságaira összpontosítanak. 3 pontot le kell vonni, ha a rajzon a lényeges és elhanyagolható elemek is azonos kidolgozottsággal jelennek meg.)</p> <p>- A vizsgázó a rajzon jól felismerhető módon megjelenítette a modell karakterét. (Maximum 5 pont: a rajzoló a figura személyes külső jegyeit, a beállítás érzékelhető egyedi vonásait jól meg tudta ragadni. 2-2 pontot le kell vonni, ha az egyes vonások nem- vagy rosszul tükrözik vissza a modell karakterét.)</p>	
A rajzeszközök használata	10-0 pont
<p>- A vizsgázó az eszközöket szakmailag helyesen, azok karakterének megfelelően használta. (Maximum 4 pont: a vizsgázó kihasználja a rajzeszközben rejlő vonal és tónusképző lehetőségeket. Nem adható pont, ha a vizsgázó nem az előírt rajzeszközök valamelyikével dolgozott. 2 pontot le kell vonni, ha a rajzeszköz használata kezdetleges, nem a rajzi előadásmód nem kellően kimunkált.)</p> <p>- Grafítceruza rajzán a vonalak tisztán kezeltek, maszatolás-mentesek, a szén vagy pittkréta-rajz tónusgazdag. (Maximum 3 pont: a rajzeszköz használata megfelel a klasszikus tanulmányrajzi követelményeknek. Nem adható pont, ha a vizsgázó nem az előírt rajzeszközök valamelyikével dolgozott.)A grafitceruza rajzon a radír használata nem zavaró, a szén vagy pittkréta rajza megfelelően fixált. (Maximum 3 pont: ha a grafitrajzon nincs zavaró radírfolt illetve a szénrajz, pittkréta rajz fixálása szakszerűen megtörtént.)</p>	
Összkép és kifejező erő	10-0 pont
<p>- A rajz befejezett és rendezett. (Maximum 6 pont: a rajz a látvány és a tanulmányrajz elsajátításának biztos ismeretét tükrözi és befejezett hatást kelt. 2-2 pontot le kell vonni, ha a rajz valamely részlete indokolatlanul vázlatos szinten maradt, vagy rajzi kifejezésmódja az egyes részleteket tekintve különböző szintű megoldásokat mutat.)A rajz megragadja a néző figyelmét és megidézi a beállítás karakterét. (Maximum 4 pont: a rajzoló képes a tanulmányrajzával a modell általános és egyedi vonásait is megragadni és azt egyéni módon közvetíteni a néző felé.)</p>	

- B) A rajzlapot két egyenlő felületre osztva, készítsen egy hideg- és egy meleg színekkel festett képet a modellről. A félalakot a két képen azonos nézőpontból és azonos képkivágással ábrázolja! A modellt a kezeivel együtt kell szerepeltetni.
Választható eszközök: bármilyen vizes bázisú, gyorsan száradó festék - vegyes technika nem megengedett.

Az értékelés részletes szempontjai:

Kompozíciós szabályok és a figura elhelyezése	10-0 pont
<p>- A vizsgázó ismeri és tudatosan alkalmazta a kompozíciós szabályokat. (Maximum 5 pont: a figurák elhelyezkedésének megfelelő a képkivágás, a szükséges tér szabadon hagyásával a figurák kitöltik a felületet, nincsenek a papír keretei közé szorítva. 1-1 pontot le kell vonni, ha valamely szempont nem érvényesül a képeken.)</p> <p>- Az ülő figurák feje, keze teljes egészében megjelenik a festményeken. (Maximum 5 pont, ha az ábrázolásra előírt módon jelennek meg a figurák a papíron. 2-2 pontot le kell vonni, ha a figurák valamely előírt része hiányzik a képekről.)</p>	
A hideg és meleg színek	10-0 pont
<p>- A hideg színek megfelelő és következetes használata az egyik képen. (Maximum 5 pont: ha az egyik képen a színskála hideg színei és annak árnyalatai dominálnak (a kék-zöld-lila). Nem adható pont, ha a képen mindkét színcsoport szerepel.)</p> <p>- A meleg színek megfelelő és következetes használata a másik képen. (Maximum 5 pont: ha a második képen a színskála meleg színei jelennek meg (sárga-narancs-vörös-bíbor). Nem adható pont, ha a képen mindkét színcsoport szerepel.)</p>	
Színkeverés	10-0 pont
<p>- A képekhez kikevert színek megfelelőek. (Maximum 5 pont: a látvány ábrázolása a kikevert újabb színekkel és árnyalatokkal kellően plasztikus és gazdag.)</p> <p>- A vizsgázó a színkeverés törvényszerűségeit ismeri és alkalmazta. (Maximum 5 pont: a vizsgázó a képeken az átmeneti színeket (sárga-lila) kellő biztonsággal alkalmazza.)</p>	
Lényegkiemelés és karakter	10-0 pont
<p>- A rajz kialakításával a vizsgázó irányítja a tekintetet, és kiemelte az általa meghatározott lényeges formai elemeket. (Maximum 5 pont: a képek legjobban kidolgozott részei a figurák lényeges formai tulajdonságaira összpontosítanak. 3 pontot le kell vonni, ha a képeken a lényeges és elhanyagolható elemek is azonos kidolgozottsággal jelennek meg.)</p> <p>- A vizsgázó a rajzon jól felismerhető módon megjelenítette a modell karakterét. (Maximum 5 pont: a képeken a figura személyes külső jegyeit, a beállítás egyedi vonásait jól meg tudta ragadni. 2-2 pontot le kell vonni, ha az ábrázolások nem- vagy rosszul tükrözik vissza a modell karakterét.)</p>	
Az emberi test megjelenítése	10-0 pont
<p>- Az ábrázolt test felépítése anatómiailag pontos. (Maximum 5 pont: a képeken a figurák feje, nyaka, vállalai az ember anatómiai felépítésének megfelelő képet mutatják. 2-2 pontot le kell vonni, ha az egyes testrészek ábrázolása sematikus és/vagy nem mutatja a megfigyelésre épülő anatómiai hűséget.)</p> <p>- A figura testrészei a térbeli helyzetüknek megfelelően, arányosan megjelenítettek. (Maximum 5 pont: a figurák ábrázolása a fej, kar, kezek elhelyezkedését, mozdulatait és térbeli helyzetüket jól érzékelhetően jeleníti meg. 2-2 pontot le kell vonni, ha a festményeken a rövidülések vagy a testformák torzítottan jelentkeznek.)</p>	

Festői technikák és festői eszköztár	10-0 pont
<p>A vizsgázó a festéket az anyag és technika karakterének megfelelően használta. (Maximum 10 pont: a választott vizes bázisú festéknek megfelelő papír és anyaghasználat együttese. Pl. az akvarell technika tiszta, átlátszó felületeket ad, a papír felülete és színe is érvényesül, egy-két festékréteggel gazdag színvilág keletkezik. A papíron keveredő, vizesen összefolyó színek különleges színeket-textúrákat hoznak létre. A tempera, fedő festékként finom árnyalatok, erős kontrasztok és rajzos megoldások készítését egyaránt lehetővé teszi. 2-2 pontot le kell vonni, ha a képeken a festői technikákban rejlő lehetőségek nem jelennek meg: kifestőkönyv jellegű színhasználat vagy elkoszolódott színek. Nem adható pont, ha a képek valamilyen rajztechnikával vagy vegyes technikával készültek.)</p>	
A két kép megjelenése és képi ereje	10-0 pont
<p>- A képek befejezettek, a két festmény azonos módon kezelt. (Maximum 6 pont: a festmények a látvány és a tanulmányrajz elsajátításának biztos ismeretét tükrözi és befejezett hatást kelt. 2-2 pontot le kell vonni, ha a festmény valamely részlete indokolatlanul vázlatos szinten maradt, vagy kifejezésmódja az egyes részleteket tekintve különböző szintű megoldásokat mutat.)</p> <p>- A képek megragadják a néző figyelmét és megidézik a beállítás hangulatát. (Maximum 4 pont: a festmények ábrázolásmódja alkalmas a modell általános és egyedi vonásainak megragadására, melyet egyéni módon közvetít a néző felé.)</p>	

- C) Rajzolja le a teljes ülő figurát a környezetével együtt! A helyszín berendezésétől, a lehetséges képkivágástól függően, a rajzához választhat álló vagy fekvő helyzetű kompozíciót. Törekedjen arra, hogy a képen mind a figura szerkezete, mind a térbeli viszonyok, a berendezési tárgyak jól érzékelhetőek legyenek! A rajzot redukált (2-3) tónusértékkel jelenítse meg! Választható eszközök: grafitceruza, rajzszen, pittkréta - vegyes technika nem megengedett.

Az értékelés részletes szempontjai:

Kompozíciós szabályok és a figura elhelyezése	10-0 pont
<p>- A vizsgázó ismeri és tudatosan alkalmazta a kompozíciós szabályokat. (Maximum 5 pont: a figura elhelyezkedésének megfelelő a képkivágás, a szükséges tér szabadon hagyásával a figura kitölti a felületet, nincs a papír keretei közé szorítva. 1-1 pontot le kell vonni, ha valamely szempont nem érvényesül a rajzon.)</p> <p>- A rajzon a teljes ülő figura megjelenik a környezetével együtt. (Maximum 5 pont, ha az ábrázolásra előírt módon jelenik meg a figura a papíron. 2-2 pontot le kell vonni, ha a figura valamely része kizorul a rajzlap felületéről vagy a környezet egyetlen eleme sem szerepel a képen.)</p>	
A figura és tér elemeinek aránya	10-0 pont
<p>- A figura és a tér elemeinek aránya a valóságnak megfelelően jelenik meg a rajzon. (Maximum 5 pont: a figura mérete, térbeli ábrázolása a valósághoz viszonyítva, megfelelőek. 2-2 pontot le kell vonni, ha a lerajzolt figura túlzottan lekicsinyítve vagy a térformák torzítva jelennek meg a rajzon.)</p> <p>- A figura és a tér arányait a vizsgázó pontosan megfigyelte és lerajzolta. (Maximum 5 pont: a figura arányai a valóságnak megfelelőek. 2-2 pontot le kell vonni, ha az egyes testarányok kicsinyítve, vagy felnagyítva jelennek meg a rajzon, pl. a kezek, lábak túl nagyok és/vagy a fej mérete túl kicsi a törzshöz viszonyítva – vagy a téri környezet ábrázolása hiányzik.)</p>	
A figura és térszerkezet belső aránya	10-0 pont
<p>- A figura arányai a modellnek és a beállításnak megfelelően jelennek meg a rajzon. (Maximum 5 pont: a figura az ábrázolt térben jól értelmezhető módon jelenik meg. 2-2 pontot le kell vonni, ha a lerajzolt figura testarányai nem valóságosak vagy a téri elemek hibás perspektívával jelennek meg.)</p> <p>- A térszerkezet belső arányai a beállításnak megfelelően jelennek meg a rajzon. (Maximum 5 pont: a rajz a téri viszonyokat pontosan ábrázolja.)</p>	
A fény-árnyék viszonyok és tónusképzés	10-0 pont
<p>- A rajzon 2-3 féle, redukált tónusérték látható. (Maximum 5 pont: a figura és a tér sötét-világos színeit, megvilágított és árnyékos részeit jól érzékelteti, 2-3 tónusértékkel ábrázolja. Nem adható pont erre a követelményre, ha a rajz teljes mértékben vonalas ábrázolás marad, tónusok nélküli.) A rajzon megjelenített tónusok következetesek, a látványnak megfelelőek. (Maximum 5 pont: a látvány plasztikus, összefogott ábrázolása. 2-2 pontot le kell vonni, ha a rajz egyes részein a tónusértékek hibásak vagy a rajz egészét tekintve következetlenek.)</p>	
Lényegkiemelés és karakter	10-0 pont
<p>- A rajz kialakításával a vizsgázó irányítja a tekintetet, és kiemelte az általa meghatározott lényeges formai elemeket. (Maximum 5 pont: az ábrázolás legjobban kidolgozott elemei a figura lényeges formai tulajdonságaira összpontosítanak. 3 pontot le kell vonni, ha a rajzon a lényeges és elhanyagolható elemek is azonos kidolgozottsággal jelennek meg.)</p>	

<p>meg.)A vizsgázó a rajzon jól felismerhető módon megjelenítette a modell karakterét. (Maximum 5 pont: a rajzoló a figura személyes külső jegyeit, a beállítás érzékelhető egyedi vonásait jól meg tudta ragadni. 2-2 pontot le kell vonni, ha az egyes vonások nem- vagy rosszul tükrözik vissza a modell karakterét.)</p>	
Rajzeszközök használata	10-0 pont
<p>- A vizsgázó az eszközöket szakmailag helyesen, azok karakterének megfelelően használta. (Maximum 4 pont: a vizsgázó kihasználja a rajzeszközben rejlő vonal és tónusképző lehetőségeket. Nem adható pont, ha a vizsgázó nem az előírt rajzeszközök valamelyikével dolgozott. 2 pontot le kell vonni, ha a rajzeszköz használata kezdetleges, nem a rajzi előadásmód nem kellően kimunkált.)</p> <p>- Grafitceruza rajzán a vonalak tisztán kezeltek, maszatolás-mentesek a szén vagy pittkréta-rajz tónusgazdag. (Maximum 3 pont: a rajzeszköz használata megfelel a klasszikus tanulmányrajzi követelményeknek. Nem adható pont, ha a vizsgázó nem az előírt rajzeszközök valamelyikével dolgozott.)</p> <p>- A grafitceruza rajzon a radír használata nem zavaró, a szén vagy pittkréta rajz megfelelően fixált. (Maximum 3 pont: ha a grafitrajzon nincs zavaró radírfolt illetve a szénrajz, pittkréta rajz fixálása szakszerűen megtörtént.</p>	
Összép és kifejezőerő	10-0 pont
<p>- A rajz befejezett és rendezett. (Maximum 6 pont: a rajz a látvány és a tanulmányrajz elsajátításának biztos ismeretét tükrözi és befejezett hatást kelt. 2-2 pontot le kell vonni, ha a rajz valamely részlete indokolatlanul vázlatos szinten maradt, vagy rajzi kifejezésmódja az egyes részleteket tekintve különböző szintű megoldásokat mutat.)</p> <p>- A rajz megragadja a néző figyelmét és megidézi a beállítás karakterét. (Maximum 4 pont: a rajzoló képes a tanulmányrajzával a modell általános és egyedi vonásait is megragadni és azt egyéni módon közvetíteni a néző felé.)</p>	

D) Készítse el a félalakos képet tetszőlegesen megválasztott színes technika alkalmazásával! A figura és környezetének ábrázolása során törekedjen a látvány finom átlényegítésére a kép kompozíciója, dinamikája és a figura karaktere szerint! A képen szerepelnie kell az ülő figura kezeinek is!

Választható eszközök: vizes bázisú, gyorsan száradó festék, pasztellkréta vagy egyéb színes eszköz.

Az értékelés részletes szempontjai:

Kompozíciós szabályok és a figura elhelyezése	10-0 pont
<p>- A vizsgázó ismeri és tudatosan alkalmazta a kompozíciós szabályokat. (Maximum 5 pont: a figura elhelyezkedésének megfelelő a képkivágás, a figura a szükséges tér szabadon hagyásával kitölti a felületet, nincs a papír keretei közé szorítva. 1-1 pontot le kell vonni, ha valamely szempont nem érvényesül a rajzon.)</p> <p>- Az ülő figura feje, keze levágás nélkül megjelenik a festményeken. (Maximum 5 pont, ha az ábrázolásra előírt módon jelenik meg a figura a papíron. 2-2 pontot le kell vonni, ha a figura valamely előírt része hiányzik a rajzról.)</p>	
Színhasználat	10-0 pont
<p>- A vizsgázó a kép elkészítéséhez színes technikát használt használt. (Maximum 10 pont: a kép vizes bázisú, gyorsan száradó festékkel, pasztellkrétával, vagy egyéb színes eszközzel készült. Nem adható pont, amennyiben a kép nem színes eszközzel készült.)</p>	
Festői technikák és festői eszköztár	10-0 pont
<p>- A vizsgázó a festéket az anyag és technika karakterének megfelelően használta. (Maximum 10 pont: a választott vizes bázisú festéknek megfelelő papír és anyaghasználat együttese. Pl. az akvarell technika tiszta, átlátszó felületeket ad, a papír felülete és színe is érvényesül, egy-két festékréteggel gazdag színvilág keletkezik. A papíron keveredő, vizesen összefolyó színek különleges színeket-textúrákat hoznak létre. A tempera, fedő festékként finom árnyalatok, erős kontrasztok és rajzos megoldások készítését egyaránt lehetővé teszi. 2-2 pontot le kell vonni, ha a képeken a festői technikákban rejlő lehetőségek nem jelennek meg: kifestőkönyv jellegű színhasználat vagy elkoszolódott színek. Nem adható pont, amennyiben a kép nem színes eszközzel készült.)</p>	
Lényegkiemelés és karakter	10-0 pont
<p>- A rajz vagy festmény kialakításával a vizsgázó irányítja a tekintetet, és kiemelte az általa meghatározott lényeges elemeket. (Maximum 5 pont: a képek legjobban kidolgozott részei a figurák lényeges formai tulajdonságaira összpontosítanak. 3 pontot le kell vonni, ha a képeken a lényeges és elhanyagolható elemek is azonos kidolgozottsággal jelennek meg.)</p> <p>- A vizsgázó a rajzon vagy festményen jól felismerhető módon megjelenítette a modell karakterét. (Maximum 5 pont: a képeken a figura személyes külső jegyeit, a beállítás egyedi vonásait jól meg tudta ragadni. 2-2 pontot le kell vonni, ha az ábrázolások nem- vagy rosszul tükrözik vissza a modell karakterét.)</p>	
Képi dinamikája, megjelenése és képi ereje	10-0 pont
<p>- A rajz vagy festmény befejezett, kialakítása során a vizsgázó a kompozíciós elemeket felhasználva tudatosan alakította a kép dinamikáját. (Maximum 6 pont: a kép / festmény a látvány megjelenítésének biztos ismeretét tükrözi és befejezett hatást kelt. A kép dinamikája felismerhető, a kompozíciós elemek tudatosan</p>	

<p>használtak. 2-2 pontot le kell vonni, ha a festmény valamely részlete indokolatlanul vázlatos szinten maradt, vagy kifejezésmódja az egyes részleteket tekintve különböző szintű megoldásokat mutat.</p> <p>- A kép megragadja a néző figyelmét és megidézi a beállítás hangulatát (Maximum 4 pont: a kép / festmény ábrázolásmódja alkalmas a modell általános és egyedi vonásainak megragadására, melyet egyéni módon közvetít a néző felé.)</p>	
Absztrakció	10-0 pont
<p>- A vizsgázó a kép elkészítésekor a látványt átlényegítette a kép kompozíciója, dinamikája és a figura karaktere szerint. (Maximum 10 pont: a kép tudatosan átlényegített a kép kompozíciója, dinamikája és a figura karaktere szerint. 2-2 pontot le kell vonni, amennyiben a kép nem tudatosan komponált, vagy a figura karaktere nem a modellnek megfelelően jelenik meg. Nem adható pont, amennyiben a beállítás nem ismerhető fel a készült kép alapján.)</p>	
Festői technikák és festői eszköztár	10-0 pont
<p>- A vizsgázó a festéket az anyag és technika karakterének megfelelően használta. (Maximum 10 pont: a választott vizes bázisú festéknek megfelelő papír és anyaghasználat együttese. Pl. az akvarell technika tiszta, átlátszó felületeket ad, a papír felülete és színe is érvényesül, egy-két festékréteggel gazdag színvilág keletkezik. A papíron keveredő, vizesen összefolyó színek különleges színeket-textúrákat hoznak létre. A tempera, fedő festékként finom árnyalatok, erős kontrasztok és rajzos megoldások készítését egyaránt lehetővé teszi. 2-2 pontot le kell vonni, ha a képeken a festői technikákban rejlő lehetőségek nem jelennek meg: kifestőkönyv jellegű színhasználat vagy elkoszolódott színek. Nem adható pont, ha a képek valamilyen rajztechnikával vagy vegyes technikával készültek.)</p>	